

De Vlaamse socialisten en een progressief beleid in Vlaanderen

In onderhavig stuk wordt een visie weergegeven met betrekking tot de voorwaarden die moeten worden vervuld wil een progressief beleid in Vlaanderen kans maken. In een eerste hoofdstuk wordt ingegaan op belangrijke hinderpalen die moeten overwonnen worden. Vervolgens wordt aandacht geschonken aan de hinderpaal die de "oude BSP" daartoe zelf vormt. Daarbij wordt vrij uitgebreid aandacht geschonken aan Roodboek II. Tenslotte gaan we dieper in op het probleem van de progressieve frontvorming in Vlaanderen.

De tekst is het resultaat van gesprekken tussen een aantal Jongsocialisten, te weten : Audenaert Sven, Clauwaert Alain, De Schuyter Jo en Maes Geert.

We hebben niet alle aspecten van dit komplekse probleem kunnen uitdiepen.

We denken dat het belangrijk is te vermelden dat we, niettegenstaande we het belang ervan onderkennen, de verhouding Vlaamse socialisten en ABVV niet behandelden.

I. KENMERKEN VAN DE HUIDIGE POLITIEKE SITUATIE WAARBINNEN DE POLITIEKE BESLUITVORMING GEBEURT

I.1. De huidige monetaire evolutie, de verwachte, minstens gevreesde stijging van het inflatietempo, de vooruitzichten inzake tewerkstelling en de moeilijke budgettaire toestand, zullen allen zorgen voor een situatie waarbinnen een bijzonder moeilijk politiek bedrijf zal moeten opgevoerd worden. Temeer daar in ons neo-kapitalistisch systeem belangrijke politieke krachten de volledige tewerkstelling niet als prioritaire doelstelling beschouwen, dan wel als een mogelijk bijprodukt van een streven naar winstmaximalisatie. Dit laatste uit zich in : (1) de aantasting van de sociale verworvenheden, (2) het verlies aan tewerkstellingszekerheid, (3) de geleidelijke afbraak van de koopkracht. Dit alles vormt de voedingsbodem voor onzekere toekomstverwachtingen, in het bijzonder voor vrouwelijke en jongere arbeidskrachten. Een verscherping van de crisis zal, in de huidige door de konservatieve krachten gedomineerde machtsverhoudingen, een ongelijke lastenspreiding met zich brengen. Hieruit zal een onrechtvaardiger welvaartsspreiding voortvloeien. Bovendien kunnen deze politieke machtsverhoudingen een strakker politiek regime tot gevolg hebben met duidelijk totalitaire trekken : de werkende vrouwen aanzetten maar thuis te blijven, een grotere driestheid van het patronaat, opkomst van leidersfiguren, machtsgreep naar de media en het kultuurbeleid, enz...

In het vooruitzicht van een hardere economische crisis, gepaard gaand met sociale afbraak en het risico van een autoritair politiek regime, is het voor progressieven in de eerste plaats noodzakelijk de bestaande, door de konservatieve krachten beheerste machtsverhoudingen te wijzigen.

I.2. Inzake federalisering van de Belgische staat worden belangrijke stappen gezet. Politiek be-

langrijk omdat een reeks aangelegenheden voortaan onder de bevoegdheid vallen van de gewesten en de gemeenschappen. Bovendien ontwikkelt er zich naast een nationale politieke bedrijvigheid, met nationale politieke actoren, een regionale politieke bedrijvigheid. Voor Vlaanderen betekent dat een machtsverhouding ten gunste van de CVP. Dit heeft belangrijke gevolgen voor de haalbaarheid van een progressieve politiek in Vlaanderen.

Inderdaad, een eerste belangrijke hinderpaal voor een progressieve politiek in Vlaanderen, is het konservatieve samengaan van CVP en PVV. Zowel onder Tindemans II, als tijdens de jongste regeringsonderhandelingen kon een dergelijk blok ontweken worden. Ook de groep rondom de aftredende voorzitter van de VU, H. Schiltz, speelde hierin een konstruktieve rol. In die optiek moet de recente evolutie in de Volksunie worden betreurd. Hun beide verkiezingsnederlagen, de opdoffer die een aantal progressieve VU-parlementairen werd bezorgd en het heengaan van Schiltz, zijn symptomatisch voor een koerswijziging in de VU. Ze zal zich opnieuw als kommunaire zweeppartij laten kennen en dit in de eerste plaats op de CVP gericht. Wat niet zal beletten dat de VU, zonder Schiltz, in de kaart zal spelen van de katolieke rechterzijde. De politieke verschuivingen binnen de VU kunnen daarom als een klap voor de realiseerbaarheid van een progressieve politiek in Vlaanderen worden gezien.

Het konservatieve samengaan van CVP en PVV werd vermeden. In de plaats kwam een koalitie tussen een niet-konservatieve CVP-vleugel en een dynamischer BSP (er zijn natuurlijk nog andere partners, we hebben het enkel over Vlaanderen). Het zou nochtans verkeerd zijn te denken dat een dergelijke koalitevorming, waarbij de konservatieve as "rechterzijde CVP-PVV" vermeden wordt, een voldoende voorwaarde is om een progressief beleid in Vlaanderen mogelijk te maken. Zelfs buiten een koalitie CVP-PVV blijft de CVP als standenpartij een tweede hinderpaal voor een

progressieve politiek in Vlaanderen. Een belangrijk arbeiderspotentieel blijft binnen de CVP met rechts instemmen omdat zij het instandhouden van de katholieke zuil prioritair achten. Een progressieve politiek in Vlaanderen krijgt duidelijk meer kansen wanneer zich een autonome progressieve politieke structuur uit de katholieke zuil zou loswerken.

Als besluit kunnen we stellen : de politieke machtsverhoudingen in Vlaanderen wijzigen betekent, zowel de macht van de politieke as "PVV-konservatieve vleugel van de CVP" aantasten als de CVP-standenpartij zelf.

I.3. Tenslotte is het belangrijk erop te wijzen dat beleidsopties voor België of Vlaanderen, niet slechts bepaald worden door nationaal- of regionaal-politieke machtsverhoudingen. Internationale politieke machtsverhoudingen spelen een niet te verwaarlozen rol. In dat verband moet rekening gehouden worden met bvb. de mogelijkheden en beperkingen die de Europese Gemeenschap biedt of oplegt. Economische machtsverhoudingen, zowel nationaal als internationaal, spelen in belangrijke mate mee. In die zin zal de mate waarin de overheid controle kan uitoefenen op bvb. de nationale financiële groepen of de multinationals, zowel op internationaal vlak als op nationaal vlak, bepalend zijn voor de kans op slagen van een progressieve politiek.

I.4. SAMENVATTEND

Een hernieuwde socialistische partij strijdt voor een progressieve aanpak van de economische crisis in Vlaanderen en België. Deze strijd dient, m.b.t. Vlaanderen, gericht te zijn tegen de conservatieve as van behoudsgezinde CVP-ers en PVV en tegen de CVP-standenpartij. De strijd moet eveneens op internationaal vlak gevoerd worden. Op economisch vlak moet de controle van de overheid worden uitgebreid. Rekening houdend met deze opties kan een progressieve politiek kans maken in Vlaanderen.

2. DE VLAAMSE SOCIALISTEN IN VLAANDEREN

2.1. In bovenstaand besluit voerden we een nieuw element in. We spraken van een vernieuwde socialistische partij die de strijd moet aanbinden voor een progressieve politiek in Vlaanderen. Dit houdt in dat de BSP, zoals wij die vandaag kennen, als zodanig een bijkomende hinderpaal vormt voor een progressieve politiek. Wanneer men alleen de verkiezingsresultaten van de laatste jaren bekijkt komt men tot droevige vaststellingen. Waar de Vlaamse socialisten, na de algemene staking van '60-'61 nog 29,23 % van de stemmen behaalden, werd dit cijfer bij de laatste nationale verkiezingen teruggebracht op 20,90 %. De Europese verkiezingen hebben aan deze toestand niets wezenlijks veranderd. Weliswaar slaagde de partij erin ditmaal stand te houden, niets laat echter voorzien dat hiermee de voortdurende neergaande lijn zou omgebogen zijn in gunstige zin. Het zou echter getuigen van starheid in het denken te beweren dat de huidige partijleiding zich niet alleen niet bewust is van dit probleem maar evenmin stappen zou willen zetten om er iets aan te verhelpen. De gedeeltelijke verjonging aan de top van de Vlaamse socialisten heeft ontegensprekelijk een evolutie op gang gebracht die op langere termijn kan breken met het oude BSP-model. Ik denk daarbij in het bijzonder aan het belang dat wordt gehecht aan het komende administratief kongres van de BSP (januari 1980). Daar zullen verslagen worden besproken die nooit eerder aan de orde waren : politieke vorming, analyse van de verkiezingsresultaten, politieke werking als zodanig, herstructurering van de partij (cumul afbouwen, herdefiniëring van de afdelingswerking, enz.), de autonome politieke vrouwenbeweging, enz... Het zou fout zijn de Vlaamse socialisten dezelfde kenmerken toe te schrijven als de oude BSP die wel bezat, te weten : geen duidelijk onderscheiden politiek profiel, in zoverre dat de

partij zelfs tot de burgerlijke partijen werd gerekend; totale afwezigheid van bewustmakende acties tussen twee verkiezingen door; geen medewerking met actiegroepen; afwezigheid bij sociale conflicten; integratie in en verdediging van het neo-kapitalistisch systeem,...

Wij willen met dit alles geenszins beweren dat wij nu plots, van de ene maand op de andere, met een nieuwe BSP te maken hebben. Het zou onzinnig zijn dat te beweren. Maar beweren dat er tussen de Vlaamse socialisten en de oude BSP geen verschil is getuigt van onwil om de feitelijke evolutie onder ogen te zien.

Denken dat de vernieuwing van de partij van een leien dakje zal lopen is fout. Tal van hinderpalen moeten nog overwonnen worden. In de eerste plaats moet hier gewezen worden op de remmende invloed die uitgaat van de bonzen in de partijfederaties. Zij zullen met weinig entoesiasme een mogelijke aantasting van hun macht aanzien. Op dat vlak zal een harde actie van de progressieven noodzakelijk zijn. In het jongste verleden sloegen het weekblad Links en de Jongsocialisten daartoe de handen in elkaar. Gespreksavonden met partijmilitanten werden georganiseerd. Roodboek II, waarover straks meer wordt gezegd, was daar de gespreksbasis. In vele partijafdelingen konden we op een positief onthaal rekenen. Dergelijke acties, naar de basismilitanten toe, zullen minstens tot januari '80 moeten volgehouden worden. Ook na het kongres zal er hard moeten gewerkt worden. Enerzijds om de kongresbeslissingen in optimale vorm ingang te doen vinden, anderzijds omdat de eenmaal gerealiseerde veranderingen een veel grotere inzet zullen vragen van alle progressieven in de partij. Tenslotte mogen we niet uit het oog verliezen dat wat op het komend kongres misschien niet gerealiseerd wordt een verdere strijd zal noodzakelijk maken.

2.2. ROODBOEK II, EEN SAMENVATTING

2.2.1. DE CUMULATIE UITSCHAKELLEN

Wij formuleren volgende voorstellen.

Wie een politiek mandaat uitoefent, mag geen mandaat vervullen in een andere tak van de socialistische gemeenschappelijke aktie. Iedere tak van de beweging is het best gediend met de grootste autonomie. Elke cumulatie tussen gemeentelijke, regionale, nationale en Europese mandaten dient verboden. Mandatarissen mogen geen beheersmandaten opnemen in privé-instellingen. Dat is wel mogelijk in gemengde en zuivere interkommunales op voorwaarde dat de mandaten zo ruim mogelijk gespreid worden en geen financieel voordeel opbrengen voor de betrokkenen. Het probleem van de cumulatie moet dringend in de partij zelf aangepakt worden. Toch verlangt het ook een aantal politieke oplossingen. Alle parlamentsleden behoeven de nodige logistieke infrastructuur. De politieke mandaten dienen geherwaardeerd, de partijen door de gemeenschap gefinancierd. Het politiek verlof, gekoppeld aan een vaste maximumduur voor de uitoefening van een mandaat, effent de weg naar een deprofessionalisering van de politiek. Slechts wie een gemeentelijk mandaat bekleedt waarvan de vergoeding ontoereikend is, mag het met een beroep cumuleren. Aangezien de partijinstanties als opdracht hebben de mandatarissen te controleren, is de scheiding tussen mandaten en partijfuncties een dwingende noodzaak. In principe kunnen mandatarissen enkel met raadgevende stem deel uitmaken van een bestuur. Ook uit de algemene raad dienen mandatarissen en vrijgestelden geweerd.

Voor de kongressen geldt een gelijkaardige onverenigbaarheid. Dergelijke revolutionaire ingreep mag niet uitmonden in de vorming van een andere politieke elite. Zo mag je volgens ons enkel een functie bekleden in één uitvoerend orgaan en in niet meer dan twee bestuursorganen. Uit een en ander blijkt dat de partij best haar vergaderingen in de regel buiten de normale werkuren houdt.

2.2.2. RUIMTE SCHEPPEN VOOR POLITIEKE BESLUITVORMING VANUIT DE BASIS

Op elk niveau kent de BSP een groot en een klein besluitvormend orgaan. De partijstatuten waarborgen daarbij op papier een democratische werking. De praktijk is echter heel verschillend. We houden het bij het nationale vlak. Het kongres is het hoogste beslissingsorgaan. Dat kan door het bureau beïnvloed en zelfs gemanipuleerd worden. In de algemene raad wordt de stem van de basis nauwelijks gehoord. Hij blijft een instrument in de handen van het bureau. Dat orgaan leidt in feite de partij. Het baadt in een sfeer van geheimhouding, is amper te controleren en weinig democratisch samengesteld. Het uitvoerend bestuur ervan gaat steeds meer zelfstandig optreden. Zo zie je dat op elk niveau de kleine vergadering de grote domineert. In de kleine groep ontstaat zelfs een parallelle machtsgroep die de besluitvorming ei zo na bepaalt.

Dat alles heeft uiteraard te maken met onze maatschappijstructuur. Die is immers autoritair en hiërarchisch. Er is een verregaande politieke onverschilligheid. Onderhand wordt echter niets ondernomen om die tegen te gaan, de politieke betrokkenheid in de partij te stimuleren. Kompetentie wordt ingeroepen ter rechtvaardiging van een hiërarchische ordening. Nochtans zijn "kennen" en "beslissen" twee totaal verschillende momenten. Politiek is een kwestie van keuze, gesteund op een waardeoordeel en op feitenkennis. De mandataris levert doorgaans geen inspanning om de partijleden met de feiten vertrouwd te maken. Toch is een dergelijke informatie voorwaarde nummer één voor een democratische besluitvorming.

Wij staan een democratische doorstroming van de basis naar de top voor. Daarom steunen wij de idee van de vernieuwde kongrestechiek. Hoewel wij er een aantal elementen aan toe voegen. Een voorbereidend dokument moet zo ruim mogelijk

verspreid en in een bevattelijke taal gesteld tenminste zes weken vooraf aan de federaties worden overgemaakt. De federaties delen dan tenlaatste een week voor het kongres hun standpunten en amendementen schriftelijk mee, de minderheidsstandpunten die 10 % der stemmen haalden, inbegrepen. Die worden gebundeld in een kongresboek. Sprekers van meerderheid en van alle minderheden hebben de gelegenheid op het kongres kort hun standpunten toe te lichten. Op het einde van de bespreking krijgt het partijbureau het woord. Na de stemming kunnen de partijvoorzitters een verklaring afleggen. Afdelingen en federaties dienen dezelfde techniek strikt na te leven. Zoniet worden ze gesanktionneerd. Voor kongressen waarop een bepaald probleem ideologisch wordt uitgediept, stellen wij voor de ontwerpstekst na bespreking in het bureau een tweede maal aan de afdelingen en de federaties voor te leggen. Het spreekt vanzelf dat de uitvoering van de kongresbesluiten niet zomaar aan de hogere instanties mag overgelaten worden.

De algemene raad moet democratisch gestruktuureerd en voorbereid worden. De beraadslagingen van het partijbureau moeten kenbaar gemaakt worden aan de afdelingsbesturen.

De algemene afdelingsvergaderingen en de federale kongressen verlopen zoveel mogelijk volgens de nieuwe kongrestechiek. De basis moet mee de tema's voor een kongres kunnen opstellen. Als 5.000 partijleden of een aantal afdelingen die 10.000 leden vertegenwoordigen, daarom verzoeken, moet het partijbureau een kongres bijeenroepen.

2.2.3. DE BASIS POLITISEREN

Het zit fout met de politieke werking. Er is vooreerst de verzuiling. Wij willen een tegengewicht vormen voor de katolieke zuil. Zo steken wij te veel energie in een waaier van neven-

organisaties. We bouwen de eigen organisatie maar uit zonder ons af te vragen waartoe ze eigenlijk dient. We passen ons bovendien geleidelijk aan aan de depolitiserende ideologie van het neo-kapitalisme.

Door dat alles is het politieke leven in de BSP schraal en het peil van onze mandatarissen vrij laag. Wel krijgen we alsmaar leden bij, maar die blijven in overgrote meerderheid passief. Zij worden niet geïnformeerd. O.a. door een opgedrongen subsidiebeleid kan de Centrale voor Socialistisch Cultuurbeleid haar opdracht niet helemaal waarmaken. Ook in het vormingswerk zijn de socialistische krachten versnipperd. De voorstellen inzake vorming die het Kongres van Oostende in 1977 formuleerde zijn elitair, schools en onderschatten het ideologisch aspekt. De vorming zou daarentegen op zijn minst de partijleden moeten bewust maken van de bestaansreden van de partij, de ideologische boodschap van 1974 uitdragen. We hebben nood aan een nationale verantwoordelijke voor de vorming. Toch mag het vormingswerk niet star centralistisch opgevat worden. Het dient de basismilitant te activeren.

Overal komen mensen in verzet tegen wantoestanden, richtēn ze basiskomitees op. De BSP gedroeg zich tot nog toe zeer vijandig tegenover dergelijke initiatieven. Die spijtige mentaliteit moet veranderen. De partij moet uit haar getto treden, van openheid getuigen. Wij moeten de voorwaarden scheppen opdat inzonderheid katolieke progressieven zich bij ons zouden thuisvoelen. Dat houdt een versoepeling van onze statuten in.

Iedere afdeling behoeft een politieke sekretaris, een onontbeerlijke schakel in haar politisering. Ook de functie van federaal sekretaris wordt in dezelfde zin herzien.

2.2.4. DE KONTROLE VAN DE BASIS OP DE PARTIJ EN DE MANDATARISSEN

De basis moet wie ze macht delegeert, controleren. Ze moet ze zelf aanduiden. Daarbij is het poll-systeem - ondanks alle kritiek die men erop kan uitbrengen - het enige democratische. De mandatarissen leggen verplicht verantwoording af over hun beleid. Het sociaal dienstbetoon dient door de openbare besturen aangepakt, besnoeid en herdacht. Het benoemingsbeleid wordt los van alle partijpolitieke inmenging gezien.

Het centraal komitee dat de partijfinancies moet controleren, voldoet geenszins. Men kan het best afschaffen en zijn bevoegdheden overdragen op de algemene raad. In feite moet de partij in financieel opzicht een glazen huis zijn. De BSP moet aandringen op betoelaging van de politieke partijen door de overheid.

Het tweejaarlijks administratief verslagboek moet ons voortaan toelaten politieke konklusies te trekken. De verkiezingsuitslagen moeten ten gronde worden besproken. De administratieve kongressen zouden heel wat interessanter zijn, mocht men er de samenstelling van de partij behandelen. Hoe kunnen groepen die nu geminoriseerd zijn, beter aan bod komen in de partij? Hiervoor ligt misschien een oplossing in het vastleggen van sommige criteria. De vrouwen moeten het recht hebben zich autonoom te groeperen binnen de partij.

2.2.5. DE ORGANISATIE VAN DE PARTIJ HERDENKEN

De partij dient primordiaal op territoriale basis georganiseerd te blijven. In iedere gemeente mag maar één afdeling bestaan. Bij fusies van gemeenten kan de vroegere afdeling als kern een zelfstandig partijleven verderzetten. Voorts pleiten we voor de oprichting van bedrijfskernen en voor een organisatie op basis van de belangstellingsfeer. Het Emile Vandervelde Instituut zou bvb. rond een aantal problemen werkgroepen kunnen oprichten met adviserende be-

voegdheid. De autonome groepen in de partij moeten over de grootst mogelijke zelfstandigheid beschikken.

2.2.6. DE PARTIJ KONFEDEREREN

Te lang was de BSP de meest unitaire partij van het land. Toch kan je niet meer zonder een federalisering van de partij. Er is de behoefte aan besluitvorming op gewestelijk vlak en de noodzaak van een eigen visie volgens de gewesten op de nationale problemen. Daarom kiezen wij voor een gekonfedereerde partij. Voor Brussel wensen wij een konfederatie tussen twee zelfstandige federaties.

2.2.7. HET INTERNATIONALISME

De internationale was in feite amper meer dan een selekte privéklub voor westerse socialistische vooraanstaanden. Gelukkig komt daar verandering in. Toch enkele kritische bedenkingen. Bij onze kontakten met de socialisten en kommunisten uit het Oosten moeten we ons laten leiden door volgende criteria : wij moeten bij voorkeur betrekkingen aanknopen met de partijen die zich van het stalinistisch model verwijderen en met de linkse dissidenten. De politiek t.o.v. de ontwikkelingslanden geschiedt wars van enige Duitse real-politiek of van een bondgenootschap met de USA. Wat Europa betreft, verdedigen wij de nauwste samenwerking, de democratische besluitvorming en het bevorderen van kontakten tussen socialisten, en dat niet alleen aan de top. Als Vlamingen hebben wij bij het uitbouwen van kontakten vooral de PvdA op het oog.

2.2.8. HET RECHT OP TENDENS EERBIEDIGEN

In een democratische partij bestaan verschillende opvattingen. De meerderheid heeft niet altijd gelijk. Het individuele partijlid moet in contact kunnen komen met alle andere partijgenoten om hun zijn standpunt kenbaar te maken, om zich met hen over het partijbeleid te beraden. Dat is precies het tendensrecht. Dat verdedigen wij. Het gaat dus verder dan het individuele recht op vrije meningsuiting maar het betekent nog niet het vormen van een georganiseerde tendens of een fractie. Een positieve benadering van het tendensrecht is een onontbeerlijke voorwaarde om de partij een nieuw dynamisme te verlenen, haar openheid en uitstraling te bevorderen. Dat brengt organisatorische gevolgen mee. Er moet een "Vrije Tribune" in de socialistische pers komen. De tendens moet toegang hebben tot de informatie en vertegenwoordigd zijn in de leidende organen van de partij in verhouding tot het aantal mandaten waarop ze bij een kongres kan rekenen.

2.2.9. DE SOCIALISTISCHE PERS

Nooit voerde men in de partij een ernstige discussie rond de socialistische pers. Nochtans is een diepgaand debat meer dan nodig. Als men dan kiest voor een eigen krant, dan moet ze open en progressief zijn, met een socialistische strekking. De kwaliteit moet haar leefbaarheid waarborgen. Planning dringt zich op. De inspanningen dienen gebundeld. Het dagelijks beleid en de raad van beheer van de krant moeten gescheiden zijn. De redactie moet over de grootste zelfstandigheid beschikken. Er moet ook in de socialistische persorganen ruimte zijn voor de organisatie en de aktie van de vakbond. Als de partij zich op een kongres over de pers beraadt, dient ze haar bevindingen in de vorm van aanbevelingen bekend te maken. De partij moet zelf blijven ijveren opdat de pers aan de greep van het grootkapitaal onttrokken wordt. Dat wordt mogelijk door de oprichting van dienstverlenende bedrijven-

drukfabrieken in gemeenschapsbezit.

2.2.10. DE GEMEENSCHAPPELIJKE AKTIE VERSCHUIVEN

De autonomie van de vier takken van de Gemeenschappelijke Aktie, .nl. partij, vakbond, ziekenfonds en koöperatie, is ten volle gerechtvaardigd. Hoewel die zelfstandigheid structureel gewaarborgd is, wordt ze door de ineenstringeling van persoonlijke belangen teniet gedaan. Dat kan enkel een radikaal cumulatieverbod verhelpen.

3. PROGRESSIEVE FRONTVORMING IN VLAANDEREN

Progressieve frontvorming (verder P.F.) wensen wij als volgt te formuleren : een samenwerkingsverband tussen autonome politieke formaties op basis van een gemeenschappelijk minimumprogramma.

Elke formatie behoudt haar eigen besluitvormingsstructuur en dynamiek. Konkreet betekent dit dat partijen als de KPB, de BSP, een mogelijke christelijke arbeiderspartij en misschien een soort D'66, een samenwerkingsverband scheppen, gegrondvest op een overeengekomen minimumprogramma. Een dergelijk programma zou bvb. kunnen inhouden : nationalisatie van het financieringskapitaal en van sleutelbedrijven; democratische planning; structuurveranderende solidariteit met de Derde Wereld; dekommercialisering van de gezondheidszorg en een gedecentraliseerde nationale gezondheidszorg; gelijke kansen voor iedereen op maatschappij-vernieuwend onderwijs; e.d.m. Naast het gezamenlijk streven voor de realisatie van dergelijke doelstellingen zouden de betrokken partijen eigen opties kunnen hebben over andere punten die niet vervat zijn in het minimumprogramma. Op die punten zouden wij dan een eigen, specifieke inzet kunnen leveren.

In het zog van de discussie rond P.F. ontwikkelde er zich een andere opvatting, die door een aantal mensen ook als P.F. wordt betiteld. Men kan ze als volgt omschrijven : verruiming van de dominante partij binnen het progressieve kamp of, bikkend op vandaag, hergroepering van de progressieve politieke krachten binnen een vernieuwde partij, i.c. de BSP.

Bij dit laatste hebben wij volgende vragen :

Kan men van frontvorming spreken wanneer individuen van verschillende politieke en/of levensbeschouwelijke oorsprong hun krachten gaan samenbundelen in één politieke partij ?

Kan men van frontvorming spreken als er binnen één politieke partij tendenzen werkzaam kunnen zijn met eigen politieke analyses en eigen politieke doelstellingen (m.a.w. een systeem van bv. werkgroepen, vertikaal georganiseerd, met publikatieright en spreekrecht op kongressen)?

Los van het belang van dergelijke opties, die in se waardevol zijn, kan men hier moeilijk van P.F. spreken. Het zou de discussie verduidelijken indien men hier de term "verruiming" zou gebruiken. In het verder verloop van de tekst wordt deze opvatting dan ook als verruiming betiteld.

We staan dus voor het probleem onze houding te bepalen t.o.v. zowel "progressieve frontvorming" als "verruiming". Volgens ons dienen beide te worden nagestreefd. P.F. is evenwel een optie op lange termijn. Waarom ? Op korte termijn biedt er zich geen enkele politieke formatie aan, van voldoende omvang, om met sukses een progressief front te vormen. In de huidige politieke machtsverhoudingen zijn slechts samenwerkingsverbanden mogelijk op lokaal vlak, rond konkrete aktiepunten, bvb. grondbeleid, huisvestingsbeleid, e.d.m. Het is duidelijk dat het hier tijdelijke gezamenlijke akties betreft, zonder gemeenschappelijk minimumprogramma, in welk verband de term progressieve frontvorming niet kan gebruikt worden. Verder vinden wij

een sterkere inplanting van de Vlaamse socialisten belangrijk tegenover de dominerende CVP in Vlaanderen, en dit op korte termijn. Uit de feitelijke onmogelijkheid om een progressief front op korte termijn op te bouwen en de hoogstdringendheid van een sterk progressief politiek alternatief in Vlaanderen, leiden wij af dat andere initiatieven dienen te worden genomen dan het voortdurend herhalen van onze gerechtvaardigde wens naar P.F. Betekent dit dat wij ons streven naar frontvorming rond concrete punten op een laag pitje moeten plaatsen ? Geenszins, samen met actiegroepen, politiek andersdenkenden, progressieve katholieken, dient gezamenlijk opgetreden te worden. Waar mogelijk, zelfs op hogere vlakken dan het, louter lokale.

Het initiatief dat op korte termijn genomen moet worden is de verruiming. Dat betekent echter niet dat wij de verruiming onvoorwaardelijk voorstaan.

We vinden dat er moet gereageerd worden tegen elk centralistisch initiatief terzake. De opening naar de progressieven, waaronder christenen, moet via de basis van de partij gebeuren. De noodzakelijke voorwaarde hiertoe is een open en dynamische basiswerking van de partij. Dat betekent concreet dat wij de maximale verwezenlijking van de eisen in Roodboek II vervat als essentieel beschouwen.

De verruiming van de partij mag niet gepaard gaan met een verzwakking van onze ideologische identiteit : als Jongsocialisten moeten we Roodboek I (voorbereidende discussietekst van de Jongsocialisten en Links naar het Ideologisch Kongres van 1974 toe, waarin eisen als anti-kapitalistische structuurhervormingen, democratische planning en arbeiderscontrole als stap naar zelfbeheer zijn vervat) als discussiebasis met progressieven gebruiken en als referentie voor de beoordeling van gesprekken tussen BSP-ers en progressieven. In die optiek schiet "Doorbraak 79" fel tekort. De eisen naar anti-

kapitalistische structuurhervormingen ontbreken er volledig.
 Zonder het levensbeschouwelijke belangrijker te achten dan de sociaal-ekonomische tegenstelling mogen we bij verruiming ook daar onze houding niet verzwakken. De vrijzinnigheid blijft binnen de socialistische beweging een belangrijk bindmiddel tussen de militanten. De BSP blijft tenslotte de belangrijkste verdediger van de vrijzinnige belangen in Vlaanderen. Let wel, hier wordt geen identifikatie beoogd tussen vrijzinnigheid en BSP. We wensen te wijzen op mogelijke opportunisten die de vrijzinnigen in Vlaanderen nadeel kunnen berokkenen.

4. BESLUIT

We stelden dat, wil men een progressieve politiek kunnen voeren in Vlaanderen, het in de eerste plaats noodzakelijk is :

1. de konservatieve as "rechtervleugel van de CVP-PVV" en de standenpartij die de CVP is, te bestrijden;
2. de strijd ook op ekonomisch vlak te voeren;
3. de strijd ook op internationaal vlak te voeren;
4. de partij te vernieuwen op basis van de opties vervat in Roodboek II;
5. de verruiming van de BSP voor te staan, onder bepaalde voorwaarden, op korte termijn;
6. de progressieve frontvorming voor te staan op lange termijn met in een overgangfase het aangaan van samenwerkingsverbanden rond concrete punten.